

LAUSUNTO

Utsjoen kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi matkailijaverosta

Matkailu on Utsjoella keskeinen elinkeino, jolla on merkittävä vaikutus kunnan elinvoimaan, työllisyyteen ja yritystoimintaan. Samalla matkailu aiheuttaa kunnalle kustannuksia, joita nykyinen rahoitusjärjestelmä ei kaikilta osin huomioi. Matkailun kestäväällä kehittämisellä on Utsjoella erityinen merkitys matkailun, luonnon ja paikallisen saamelaiskulttuurin vastuullisen yhteensovittamisen näkökulmasta.

Verotuoton tulee jäädä matkailualueelle

Utsjoen kunta pitää myönteisenä, että matkailijaveron tuotto tilitettäisiin sille kunnalle, jossa majoittuminen tapahtuu. Matkailun aiheuttamien kustannusten ja haittojen kompensoinnin tulee hyödyttää niitä alueita, joilla vaikutukset syntyvät.

Pelkkä yleiskatteinen verotulo ei kuitenkaan ole riittävä ratkaisu. Verotuoton käyttötarkoitus tulisi määritellä siten, että se kohdennetaan matkailun kestävyiden ja toimintaedellytysten vahvistamiseen, kuten matkailuinfrastruktuuriin, ympäristönhoitoon, retkeilyreitteihin, turvallisuuteen ja kestävä matkailun kehittämiseen. Verotuoton tulee myös jäädä täysimääräisesti kunnalle eikä se saa myöhemmin vähentää kunnan valtionosuuksia tai muuta valtion rahoitusta.

Rekisteröimätön majoitus tulee saattaa saman sääntelyn piiriin

Matkailijaveron tulee kohdistua tasapuolisesti kaikkiin tilapäisiin ja vastikkeellisiin majoitusmuotoihin. Erityisesti lyhyt vuokrauksen valtakunnallinen rekisteröinti tulisi toteuttaa ennen veron käyttöönottoa tai vähintään samassa aikataulussa. Tämä parantaisi verotuksen oikeudenmukaisuutta, valvontaa ja tietopohjaa sekä ehkäisisi kilpailun vääristymistä.

Tarvitaan valtakunnallisesti yhtenäinen järjestelmä

Utsjoen kunta pitää tärkeänä, ettei matkailijaverosta muodostu uutta kilpailukeinoa kuntien ja matkailualueiden välille.

Jatkovalmistelussa tulisi arvioida mallia, jossa matkailijaveron perusrakenne olisi valtakunnallisesti yhtenäinen. Veropohja, kerääminen, ilmoittaminen, tilittäminen ja valvonta tulisi määritellä yhdenmukaisesti koko maassa.

Lisäksi tulisi selvittää mahdollisuutta valtakunnalliseen vähimmäistasoon, jonka lisäksi kunnat voisivat päättää veron suuruudesta laissa säädetyn vaihteluvälin puitteissa. Näin voitaisiin huomioida paikalliset olosuhteet ja samalla ehkäistä kuntien välistä verokilpailua.

Hallinnollinen taakka tulee minimoida

Matkailijaveron keräämisestä ei saa muodostua kohtuutonta hallinnollista rasitetta yrityksille, erityisesti pienille ja mikroyrityksille.

Järjestelmä tulee rakentaa siten, että veron laskenta, ilmoittaminen ja tilittäminen voidaan hoitaa mahdollisimman pitkälle automaattisesti olemassa olevien varaus-, maksu- ja viranomaisjärjestelmien kautta.

Lapin erityisolosuhteet tulee huomioida

Pohjois-Lapissa majoituspalvelujen käyttö ei aina liity matkailuun. Pitkien etäisyyksien vuoksi majoitusta käytetään myös esimerkiksi terveydenhuollon, viranomaisasiointin, opiskelun ja työn vuoksi. Tällaisia välttämättömään asiointiin liittyviä yöpymisiä ei ole tarkoituksenmukaista rinnastaa vapaa-ajan matkailuun.

Käyttöönnotolle tarvitaan siirtymäaika

Uutta järjestelmää ei tule ottaa käyttöön ilman riittävää siirtymäaikaa.

Matkanjärjestäjäsopimukset ja hinnoittelu tehdään usein vuosia etukäteen, joten veron käyttöönotto on voitava huomioida riittävän ajoissa.

Siirtymäkauden aikana tulisi vertailla esimerkiksi euromääräistä majoitusvuorokausikohtaista maksua ja prosenttiperusteista veroa eri alueilla. Näin saataisiin vertailukelpoista tietoa mallien verokertymästä, hallinnollisesta toimivuudesta, valvonnasta sekä vaikutuksista yrityksiin, matkailijoihin ja alueiden kilpailukykyyn ennen lopullisen mallin valintaa.

Utsjoen kunta korostaa, että matkailijaveron tulee vahvistaa matkailun paikallista hyväksyttävyyttä, kestävyyttä ja vastuullisuutta. Järjestelmän tulee tukea matkailualueiden mahdollisuuksia huolehtia matkailun aiheuttamista kustannuksista samalla, kun yritysten toimintaympäristö säilyy kilpailukykyisenä ja hallinnollisesti mahdollisimman yksinkertaisena.